

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Θέμα: Νομοσχέδιο για την οικονομική ενίσχυση των κομμάτων κλπ.

A. Τρεις επιλογές του νομοσχεδίου πρέπει να προσεχθούν ιδιαίτερα:

1. Ο περιορισμός της τακτικής στο 1‰ και της εκλογικής χρηματοδότησης στο 0,5‰ (σύνολο 1,5‰) των τακτικών εσόδων του προϋπολογισμού. Το ύψος που προτείνεται στο σχέδιο (1,3‰ και, αντίστοιχα, 0,7‰, σύνολο 2‰) κρίνεται υπερβολικό. Οι σχετικές διατάξεις τροποποιούνται αναλόγως (άρθρ. 1 παρ. 3, 4α και 5).

2. Το σύστημα του ελέγχου των οικονομικών των κομμάτων και των υποψηφίων βουλευτών πρέπει να αναμορφωθεί, ώστε να περιλαμβάνει οργανωμένο στάδιο "προδικασίας". Στο προκαταρκτικό αυτό στάδιο τον έλεγχο διεξάγουν ειδικευμένοι ελεγκτές, η έκθεση των οποίων αποτελεί τη βάση για τον περαιτέρω έλεγχο από την αρμόδια κοινοβουλευτική αρχή. Η έκθεσή τους δημοσιεύεται ως παράρτημα της έκθεσης της Επιτροπής Ελέγχου (άρθρ. 15).

3. Πρόσφορη είναι η πρόβλεψη ειδικού ελέγχου για τα έσοδα και έξοδα που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του εκλογικού αγώνα. Η επιλογή αυτή εναρμονίζεται προς τις διατάξεις που διέπουν την οικονομική ενίσχυση και τον έλεγχο των δαπανών των κομμάτων στην κρίσιμη αυτή περίοδο, θα συμβάλλει δε στον περιορισμό της ανορθολογικής σπατάλης πόρων.

B. Στη βελτίωση του νομοσχεδίου συμβάλλουν, εξάλλου, και οι εξής ρυθμίσεις:

1. Η κατανομή του συνολικού ποσού της τακτικής χρηματοδότησης γίνεται σε δύο (αντί τρεις) κατηγορίες. Ετσι, το 85% κατανέμεται σε όσα κόμματα

εκπροσωπούνται στο Εθνικό Κοινοβούλιο ανάλογα με τη δύναμή τους και το 15% σε όλα τα κόμματα ισόποσα, δηλαδή σε όσα εκπροσωπούνται στο Εθνικό Κοινοβούλιο ή την Ευρωβουλή και σε όσα δεν εκπροσωπούνται μεν συγκεντρώνουν όμως τις ελάχιστες προϋποθέσεις του νόμου. Η ρύθμιση αυτή είναι απλή και ανταποκρίνεται καλύτερα στα δεδομένα του πολιτικού μας συστήματος (άρθρ. 3 παρ. 1).

2. Προστίθεται ειδική διάταξη για τον τρόπο αποτίμησης σε χρήμα των παροχών προς κόμματα ή υποψήφιους.

3. Η οροφή των εκλογικών δαπανών των κομμάτων πρέπει να εξισώνεται με την εκλογική τους ενίσχυση προσαυξημένη κατά ένα ποσοστό (π.χ. 40%). Η ρύθμιση αυτή ανταποκρίνεται στην όλη λογική του θεσμού της κρατικής ενίσχυσης για την περίοδο των εκλογών και την ρεαλιστική εκτίμηση του σημερινού ύψους των δαπανών των κομμάτων (άρθρ. 8α).

Γ. Τέλος, αξίζει να προσεχθούν τα ακόλουθα επί μέρους ζητήματα:

1. Η προϋπόθεση της κατάρτισης πλήρων συνδυασμών στο 70% των εκλογικών περιφερειών, ώστε να δικαιούνται κρατική ενίσχυση τα “μικρά” κόμματα, φαίνεται απρόσφορη. Η μη χρηματοδότηση των λεγομένων “μειονοτικών” κομμάτων με βάση αυτήν την προϋπόθεση θα μπορούσε ίσως να αχθεί στην κρίση των δικαιοδοτικών οργάνων του Στρασβούργου. Η πρόβλεψη εν προκειμένω του ελαχίστου ποσοστού 1,5% αρκεί για τον ορθολογικό προσδιορισμό των δικαιούχων (άρθρ. 2 παρ. 1γ).

2. Στην κατανομή του 40% της εκλογικής χρηματοδότησης μετά τη διεξαγωγή του εκλογικού αγώνα δεν πρέπει να συμμετέχουν όσα κόμματα δεν

συγκεντρώνουν τις προϋποθέσεις που απαιτεί ο νόμος για την τακτική χρηματοδότηση (άρθρ. 3 παρ. 2β).

3. Προσθήκη ειδικής διάταξης για τη διάθεση πόρων, εκτός της τακτικής και εκλογικής χρηματοδότησης, προς εκπλήρωση συγκεκριμένων λειτουργιών των κομμάτων που προσιδιάζουν κατ' εξοχήν στην ιδεολογικοπολιτική αποστολή τους (Κέντρα Μελετών, Επιμόρφωση Στελεχών, Δημοσιεύματα κλπ.)

4. Περιορίζεται το θεμιτό ύψος της ατομικής χρηματοδότησης στα πέντε (αντί δέκα) εκατομμύρια ετησίως για τα κόμματα και στις πεντακόσιες χιλιάδες (αντί του ενός εκατομμυρίου) για τους υποψήφιους βουλευτές κατά τη διάρκεια του εκλογικού αγώνα (άρθρ. 6α).

5. Με ειδική προσθήκη πρέπει να προβλέπεται τρόπος βεβαίωσης για την παροχή υπηρεσιών ή διευκολύνσεων αποτιμητών σε χρήμα (άρθρ. 11).

1 Απριλίου 1996

Σημείωση: Στο παράρτημα περιλαμβάνονται διατυπώσεις των διατάξεων που αντιστοιχούν στα σημεία Α2 και 3.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Σημείο Α2

Άρθρο 15 παρ. 5: Διαγράφεται η πρόταση 2 του εδαφίου α' της παραγρ. 5 και αναριθμούνται αντίστοιχα οι παρ. 5α και 6.

Στην παρ. 5 προστίθεται νέο εδάφιο με το εξής περιεχόμενο:

“Ειδικευμένοι ελεγκτές εξετάζουν λεπτομερώς τα βιβλία και τα παραστατικά των κομμάτων και των υποψηφίων βουλευτών πριν από τη διεξαγωγή ελέγχου από την Επιτροπή και συντάσσουν αναλυτική έκθεση. Η έκθεση υποβάλλεται στην Επιτροπή και αποτελεί τη βάση του ελέγχου.

Στην παραγρ. 6 προστίθεται νέο εδάφιο με το εξής περιεχόμενο:

“ Με απόφαση του Υπερ.Δ.Δ.Α. ρυθμίζονται οι όροι για τον ορισμό των ελεγκτών και τη δημοσίευση της έκθεσης της Επιτροπής από κοινού με την έκθεση των ειδικευμένων ελεγκτών “.

Σημείο Α3

Άρθρο 13: Διαγράφεται από τον τίτλο η φράση “που δεν λαμβάνουν κρατική χρηματοδότηση” και η παρ. 1 αναμορφώνεται ως εξής:

“ Όλα τα αυτοτελή κόμματα και οι συνασπισμοί κομμάτων που συμμετείχαν σε γενικές ή αναπληρωματικές εκλογές ή εκλογές για την ανάδειξη των Ελλήνων αντιπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ανεξάρτητα από το αν δικαιούνται κρατική τακτική ή εκλογική χρηματοδότηση, υποχρεούνται να δημοσιεύουν τα εκλογικά τους έσοδα και δαπάνες εντός διμήνου από τη διεξαγωγή των εκλογών σε δυο καθημερινές εφημερίδες της Αθήνας ”.

Η παρ. 2 αναμορφώνεται ως εξής:

“ Αντίγραφο της κατάστασης των εκλογικών εσόδων και δαπανών καθώς και τα φύλλα των εφημερίδων, στα οποία δημοσιεύθηκε, αποστέλλονται στην Επιτροπή του άρθρου 15 του νόμου αυτού εντός δεκαπέντε ημερών από τη δημοσίευση, ώστε να διεξαχθεί ο σχετικός έλεγχος ”.

1 Απριλίου 1996